

kalibra. U disciplinama gađanja p. velikog kalibra ili revolverom može se koristiti odgovarajuće vojničko oružje.

pitch (engl.), golf: kratak udarac loptice s visokom putanjom prema zelenilu (green). Izvodi se štapovima većeg lofta, da bi se loptici dao dovoljan back-spin, kako bi se što prije zaustavila.

pitch and run (engl.), golf: vrsta udarca ka zelenilu (green), odigranog tako da loptica nakon što padne na tlo, jedan dio puta prijeđe kotrljajući se.

pitching-wedge (engl.), golf: vrsta metalnog štapa s velikim loftom; služi za izvođenje pitch udaraca.

Pitijske igre, svetkovine u čast boga Apolona u Delfima, druge najvažnije Antičke igre, koje su se održavale isprva svake 8. god. a od 582 do kraja IV st. svake 4. god. Igre su trajale 1 do 7 dana. U programu natjecanja je najprije bio samo jedan muzički agon a kasnije su uvršteni gimnastički, hipički, pjesnički i logografski agon. Osim gledalaca iz cijele Grčke, Pitijskim igrama prisustvovali su i službeni predstavnici svih gr. polisa. Završetak igara obilježavan je prinošenjem žrtve boga Apolona. Pobjednici agona nagrađivani su lovorovim vijencem a na stadionu je postavljen njihov kip.

Pivalica, Ante (1923), reprezentativac u sp. ribolovu na moru, zaslužni sportaš Jugoslavije, sp. radnik, član SRD Lubin (Split). Osvojio prva mjesta u udčarenju na PJ 1969 i 1972 i na PE 1963.

pivotiranje, košarka: okretanje igrača u posjedu lopte oko stajne noge, na kojoj počiva težina tijela; primjenjuje se pri zauzimanju boljeg položaja za dodavanje ili čuvanje lopte.

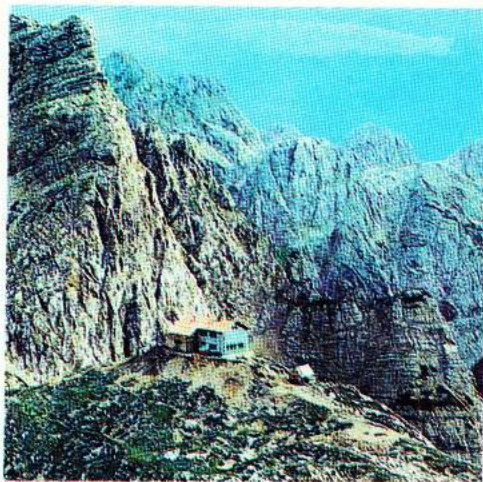
pivotmen (engl. pivotman), košarka: napadač koji nastoji zauzeti što povoljniji položaj u neposrednoj blizini protivničkog koša, kako bi nakon što uhvati loptu, što brže i sigurnije ubacio je u koš; obično rastom najviši igrač ekipe.

pjestuše → *pièce touchée* (franc.)

pješaka konačnica, šah: završna faza partije u kojoj se na ploči, osim kraljeva, nalaze još samo pješaci.

pješaki lanac, šah: formacija u kojoj su pješaci dijagonalno raspoređeni, štiteći na taj način jedan drugoga.

PLANICA

PLANINARSKI
DOM

pješački proboj, šah: specifična vrsta kombinacije koja se sastoji od uzastopnih žrtava pješaka; izvodi se ili u središnjici da bi se maksimalno aktiviralo lake i teške figure koje su sputavali vlastiti pješaci, ili u konačnici da bi se omogućila pretvorba jednog od pješaka.

pješak, šah: najslabija, ali uz skakača, i najosebujnija figura; kretati se može samo naprijed za jedno polje, osim iz početnog položaja kada može napredovati i za dva polja; protivničku figuru može uzeti samo ukoso, i to na prvo susjedno polje. Važna je, u fazi konačnice, mogućnost njegove pretvorbe u bilo koju drugu figuru kad stigne u posljednji red.

PKA (engl. Professional Karate Association), Profesionalno karate udruženje, rukovodeća svj. organizacija za full contact karate, sa sjedištem u Los Angelesu (Cal., SAD).

place libre (franc.), pelota: otvoren neograden sp. teren različitih dimenzija sa 1 zidom. Linije (paso) dijele igralište u obrambeni dio (refil) i napadački (servisni). U sredini pasa je stalak za serviranje. Od podnožja zida prema igralište je prostor (barne) u koji server mora baciti loptu.

Plaček, Josip (1897—1979), planinar i pokretač brojnih planinarskih akcija. Do 1934 član HPD Bjelašnica u Sarajevu, zatim član i kasnije tajnik Središnjice HPD u Zagrebu. Poslije rata kao član PD Zagreb, bavio se marširanjem staza.

Planck-Szábo, Herma (1902), austr. reprezentativka u umjetničkom klizanju; prva na OI 1924; prva na PS 1922—26.

Planica, zimski sp. centar u sjeverozap. Sloveniji (dolina Tamar, u blizini Rateča), glasovita po nizu skijaških skakaonica, koje su gradili Josko Gorec, Janez Rožman i Stanko Bloudek. Prva skakaonica otvorena je 4. II 1934, a prvo međ. natjecanje u Planici održano je 23—26. III 1934, kada je Norvežanin Birger Ruud postigao SR, skočivši 92 m. God. 1936 Austrijanac Josef Bradl, prvi u svijetu, poletio je 101 m. Time su stvoreni uvjeti za novu disciplinu, skijaške letove. God 1969 po nacrtima dipl. inž. Lade i Janeza Goriške izgrađena je nova skakaonica, na kojoj je iste god. Manfred Wolf iz Njemačke DR poletio 165 m. Na Planici je održano i prvo PS u skijaškim letovima (1972), na kojem je pobijedio Švicarac Wal-

ter Steiner sa 169 m. God. 1976 Toni Innauer postigao je do tada najduži skok u svijetu, 176 m. Na staroj skakaonici svake se god. priređuje natjecanje za Memorijal »Janeza Polde«.

Planička, František (1904), čehosl. nogometni reprezentativac (vratar) sa 76 nastupa (1925—38); od 1923 član SK Slavija (Prag), koji je za njegovog nastupanja 8 puta osvojio prvenstvo Čehoslovačke i 1938 Srednjoevropski kup. Igrao na PS 1934 (II mjesto) i 1938. Poslije je djelovao kao trener.

planinarenje, pješački uspon na vrhove i kretanje u gorskom svijetu, osnovna planinarska djelatnost; postoji visokogorsko, skijaško, zimsko p. i p. po transverzalama i dr.

planinarska kuća, manji objekt bez većeg komfora, koji planinarima pruža jednostavno prenoćište i osnovnu prehranu. Većinom je otvorena vikendom i nema stalnog domara. Grade je planinarska društva na ključnom mjestu u planini, uz križanje staza, pod stijenom, na vrhu ili uz izvor, a služi kao uporište za pohod u planinu, rjeđe kao cilj izleta (kuća na vrhu).

planinarska škola, višednevni tečaj, s teoretskim i praktičnim dijelom, za osposobljavanje stručnih planinarskih kadrova. Alpinističke, speleološke, vodičke, orijentacijske i spasavalačke škole obučavaju specijalizirane kadrove, a omladinske daju samo osnovna znanja. Postoje i stalne p.š., kao npr. Odgojno-obrazovni centar Planinskoga saveza Slovenije, osn. 1980 u Bavišici, dolina Soče.

planinarska tura, višednevno putovanje kroz planinsko područje, duži planinarski pohod.

planinarski čekić → *čekić*

planinarski dom, veći planinarski objekt, s domarom, otvoren trajno ili sezonski, opremljen za pružanje kompletne opskrbe i prenoćišta planinarima.

planinarski pečat, štampilja, žig s utisnutim nazivom i visinom planinskog vrha, obično smješten u zaštitnoj kutiji zajedno s upisnom knjigom. Otisci p.p. služe istodobno kao dokaz o usponu na vrh i kao uspomena. Otiskuje se u planinarske dnevnike ili dnevnike planinarskih transverzala.

planinarski pohod, posjet planini; razlikuje se od izleta po dužem trajanju, udaljenosti cilja i težini uspona. Zahtijeva temeljitu

